

LIETUVOS RESPUBLIKOS JŪROS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMAS

1997 m. lapkričio 13 d. Nr. VIII-512
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Jūros aplinkos apsaugos įstatymo paskirtis – nustatyti fizinių ir juridinių asmenų teises ir pareigas, kai jie verčiasi veikla, darančia tiesioginį ir netiesioginį poveikį jūros aplinkai ir jos gamtos ištekliams.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Jūros aplinkos apsaugos įstatymas taikomas:

- 1) Lietuvos Respublikos laivams ir Lietuvos Respublikos vidaus ir teritoriniuose vandenyse esantiems laivams;
- 2) užsienio laivams, esantiems už Lietuvos Respublikos teritorinių vandenų ribos tiek, kiek tai atitinka tarptautinę teisę;
- 3) Lietuvos Respublikos sausumos ir jūros rajone esantiems taršos šaltiniams ar veiklai, kuri gali turėti neigiamo poveikio jūros aplinkai ir gamtos ištekliams.

ANTRASIS SKIRSNIS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Jūros aplinka** – aplinka, kurią sudaro oras, jūros vanduo, dugnas ir gelmės, jų gamtos ištekliai.
2. **Jūros aplinkos apsauga** – sistema priemonių, reguliuojančių ūkinės ir kitos veiklos neigiamą poveikį jūros aplinkai.
3. **Gamtos ištekliai** – gyvosios ar negyvosios gamtos elementai, kuriuos žmogus naudoja arba gali naudoti savo poreikiams.
4. **Tarša** – medžiagos arba energija, kurios dėl žmogaus veiklos tiesiogiai arba netiesiogiai patenka į jūrą ir gali sukelti pavojų žmogaus sveikatai, pakenkti gyviesiems ištekliams ir jūrinėms ekosistemoms, kliudyti verstis teisėta veikla jūroje, įskaitant žvejų, pabloginti naudojimui skirtos jūros vandens kokybę ir sumažinti poilsavimo galimybes.
5. **Tarša iš sausumos šaltinių** – tarša iš visų Lietuvos Respublikos sausumoje koncentruotų arba išsklaidytų šaltinių, kurių teršalai į jūrą patenka vandeniui, per atmosferą arba tiesiogiai iš pakrantės, taip pat pašalinami į jūrą iš sausumos einančiu tuneliu, vamzdynu ar kitaip.
6. **Laivas** – bet kokio tipo plaukiojančios priemonės, naudojamos jūros aplinkoje.
7. **Šalinimas** – bet koks atliekų arba kitų medžiagų sąmoningas pašalinimas į jūrą arba į jūros dugną iš laivų, įrenginių arba lėktuvų bei pačių laivų, įrenginių arba lėktuvų pašalinimas į jūrą. Šalinimas nereiškia atliekų arba kitų medžiagų, būdingų arba susidarančių įprastai naudojant laivus, įrenginius jūroje ar lėktuvus, išmetimo į jūrą, taip pat įrangos arba medžiagų palikimo jūroje kitiems tikslams, kurie neprieštarauja šio įstatymo reikalavimams.
8. **Deginimas** – sąmoningas atliekų ir kitų medžiagų deginimas jūroje norint jas sunaikinti terminiu būdu. Veikla, būdinga laivų arba kitų įrenginių įprastam naudojimui, į šią sąvoką neįeina.

9. **Nafta** – visokio pavidalo nafta, įskaitant gryną naftą, naftos kurą, naftos nuosėdas, naftos atliekas ir naftos produktus.

10. **Kenksmingos medžiagos** – visokios medžiagos, kurios, patekusios į jūrą, gali ją užteršti.

11. **Teršimo incidentas** – įvykis arba seka įvykių, dėl kurių išmesta arba gali būti išmesta naftos ar kitų medžiagų ir kurie kelia arba gali sukelti pavojų jūros aplinkai ar pakrantei arba pakenkti kaimyninių valstybių interesams.

12. **MARPOL 73/78** – 1973 m. Tarptautinė apsaugos nuo teršimo iš laivų konvencija, papildyta 1978 m. Protokolu ir Lietuvos Respublikos priimtomis pataisomis.

13. **Helsinkio konvencija** – 1992 m. Baltijos jūros rajono jūrinės aplinkos apsaugos konvencija su Helsinkio komisijos priimtomis rekomendacijomis.

14. **Helsinkio komisija** – Helsinkio konvencijos Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisija.

15. **Ypatingas jūros rajonas** – Baltijos jūros rajonas ir kitų jūrų rajonai, kurių ypatingas aplinkos apsaugos statusas patvirtintas Tarptautinės jūrų organizacijos.

16. **Jūros rajonas** – Lietuvos Respublikos:

- 1) vidaus vandenys;
- 2) teritoriniai vandenys;
- 3) išskirtinė ekonominė zona.

17. **Vidaus vandenys** – Lietuvos Respublikos Kuršių marios ir Klaipėdos uosto akvatorija į rytus nuo linijos, jungiančios labiausiai į jūrą nutolusius Klaipėdos uosto molų taškus.

18. **Teritoriniai vandenys** – Lietuvos Respublikos pakrantės 12 jūrmylių pločio Baltijos jūros vandenų juosta, kuri sudaro Lietuvos Respublikos teritorijos dalį ir kurios ribas su kaimyninėmis valstybėmis nustato Lietuvos Respublikos tarptautiniai susitarimai.

19. **Išskirtinė ekonominė zona** – už teritorinių vandenų ribos esanti Baltijos jūros dalis, kurioje Lietuvos Respublika turi tam tikras suverenias teises, jurisdikciją ir pareigas, nustatytas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinius susitarimus, ir kurios ribas su kaimyninėmis valstybėmis nustato Lietuvos Respublikos tarptautiniai susitarimai.

20. **Baltijos jūros rajonas** – Baltijos jūra, Suomijos įlanka, Botnijos įlanka, Zundo ir Belto sąsiauriai, jungiantys Baltijos jūrą su Šiaurės jūra nuo lygiagretės, einančios per Skageno iškyšulio tašką Skagerake, kurio koordinatės – 57⁰44,43' šiaurės platumos.

21. **Išmetimas** – kenksmingų medžiagų arba nuotekų, turinčių tokių medžiagų, visoks išleidimas iš laivo, įrenginio, įskaitant visokį ištekėjimą, pašalinimą, išliejimą, prasisunkimą, išpumpavimą, išsiskyrimą arba ištuštinimą, neatsižvelgiant į priežastis, dėl kurių tai įvyko. Išmetimas nereiškia šalinimo ta prasme, kuri aprašyta šio straipsnio 7 dalyje.

22. **Tanklaivis** – laivas, pritaikytas vežti ar vežantis naftą ir kitas skystas medžiagas, kurios supilamos tiesiogiai į laivą.

23. **Skystos medžiagos** – medžiagos, kurių garų slėgis 37,8⁰C temperatūroje neviršija 2,8 kgf/sm² (0,2746 MPa).

24. **Jūros monitoringas** – jūros aplinkos komponentų – vandens, oro, nuosėdų bei floros ir faunos, taip pat veiklos pasekmių bei gamtinės ir antropogeninės taršos, kuri gali turėti įtakos jūros aplinkos kokybei, nuolatiniai stebėjimai, įvertinimas ir prognozė.

25. **Įrenginys** – kiekvienas jūros rajone esantis stacionarus ar plūduriuojantis įrenginys, konstrukcija ar platforma.

TREČIASIS SKIRSNIS PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR PRIEMONĖS

4 straipsnis. Pagrindiniai principai

Fiziniai ir juridiniai asmenys turi imtis visų priemonių, padedančių išvengti teršimo bei jį likviduoti ir apsaugoti jūros rajoną nuo visokios veiklos žalingų pasekmių, taip pat atkurti užterštas

jūros zonas. Visiems sausumoje ir jūros rajone esantiems taršos šaltiniams fiziniai ir juridiniai asmenys turi taikyti šiuos principus:

1) prevencinį – imtis apsaugos priemonių, jei yra prielaidų manyti, kad medžiagos ar energija, tiesiogiai ar netiesiogiai patekusios į jūrą, gali sukelti pavojų žmonių sveikatai, pakenkti gyviesiems ištekliams, jūros ekosistemoms, poilsiavimui ar kliudyti kitai teisėtai veiklai jūroje, netgi tada, kai neįrodytas tokio patekimo ir jo poveikio priežastinis ryšys;

2) geriausios esamos technologijos ir geriausios aplinkos apsaugos praktikos taip, kaip nustatyta Helsinkio konvencijos II priede.

5 straipsnis. Pagrindinės priemonės

Jūros apsaugai nuo taršos iš sausumos ir jūros rajone esančių šaltinių Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, savivaldybės turi parengti programas bei numatyti priemones, jeigu reikia, nurodyti jų įvykdymo terminus bei užtikrinti visų Lietuvos Respublikos tarptautiniuose susitarimuose nustatytų Jūros aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimą.

6 straipsnis. Apsauga nuo taršos

Nustatant prioritetus ir vertinant programų pobūdį bei mastą ar kitai veiklai reikia taikyti jūros aplinkos apsaugos nuo taršos kenksmingomis medžiagomis reikalavimus taip, kaip nustatyta Helsinkio konvencijos I priede.

7 straipsnis. Priemonių kontrolė

Aplinkos apsaugos ministerija (toliau – AAM), išduodama leidimus kenksmingų medžiagų emisijoms į aplinką ar kitai veiklai, turi kontroliuoti 4 ir 5 straipsniuose nurodytų principų ir priemonių taikymą, taip pat reikalauti, kad emisijos į aplinką iš sausumoje ir jūros rajone esančių taršos šaltinių neviršytų Helsinkio konvencijoje nustatytų normų.

KETVIRTASIS SKIRSNIS APSAUGA NUO TARŠOS IŠ LAIVŲ

8 straipsnis. Tarptautinių reikalavimų vykdymo užtikrinimas

Laivų savininkai ar valdytojai užtikrina, kad laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava ar registruoti Lietuvos Respublikos teritorijoje, vykdytų šio įstatymo, MARPOL 73/78, Helsinkio konvencijų reikalavimus.

9 straipsnis. Kenksmingų medžiagų naudojimas

Užterštumui kontroliuoti ar mažinti, taip pat ir moksliniams tyrimams kenksmingos medžiagos negali būti išmetamos į jūros rajoną be AAM leidimo.

10 straipsnis. Naftos išmetimas

Vidaus ir teritoriniuose vandenyse naftą išmesti draudžiama. Už teritorinių vandenų ribos nafta gali būti išmetama tik pagal AAM patvirtintas taisykles.

11 straipsnis. Naftos registravimas

Naftą vežantys tanklaiviai, kiti laivai, kuriuose nafta naudojama kaip kuras, privalo turėti naftos registravimo žurnalą. Susisiekimo ministerija nustato naftos registravimo žurnalo formą bei jo naudojimo ir pildymo tvarką.

12 straipsnis. Kenksmingų medžiagų išmetimas

Vidaus ir teritoriniuose vandenyse išmesti vežamas kenksmingas skystas ir birias medžiagas yra draudžiama. Jas išmesti už teritorinių vandenų ribos leidžiama tik laikantis pagal 13 straipsnį parengtų taisyklių.

13 straipsnis. Kenksmingų medžiagų klasifikavimas

1. Kenksmingų skystų medžiagų kategorijų nustatymo, transportavimo ir išmetimo taisyklės, taip pat kenksmingų skystų medžiagų sąrašą tvirtina AAM.

2. Kenksmingos skystos medžiagos, išskyrus naftą, neįrašytos į pagal 13 straipsnį patvirtintą sąrašą, turi būti AAM priskirtos atitinkamai kategorijai prieš vežant jas į Lietuvos Respublikos jūros uostus ar iš jų.

14 straipsnis. Krovinių registravimas

Laivai, pritaikyti vežti ar vežantys kenksmingas skystas medžiagas, privalo turėti krovinių registravimo žurnalą. Susisiekimo ministerija nustato krovinių registravimo žurnalo formą bei jo naudojimo ir pildymo tvarką.

15 straipsnis. Supakuotų krovinių vežimas

1. Kenksmingų skystų ir birių medžiagų vežimo konteineriuose, automobilių ir geležinkelio cisternose ar kitaip supakuotų taisyklės ar apribojimus, taip pat pranešimų apie šiuos vežimus perdavimo tvarką tvirtina AAM.

2. Laivai, vežantys supakuotas kenksmingas medžiagas, privalo turėti supakuotų kenksmingų medžiagų registravimo žurnalą. Susisiekimo ministerija nustato žurnalo formą bei jo naudojimo ir pildymo tvarką.

16 straipsnis. Nuotekų išmetimas

Nuotekos gali būti išmetamos pagal AAM patvirtintas taisyklės.

17 straipsnis. Šiukšlių išmetimas

Vidaus vandenyse šiukšles išmesti yra draudžiama. Teritoriniuose vandenyse ir už jų ribos šiukšlės gali būti išmetamos pagal AAM patvirtintas taisyklės.

18 straipsnis. Nuotekų ir šiukšlių registravimas

Laivai privalo turėti nuotekų ir šiukšlių registravimo žurnalus, kurių formą, naudojimo ir pildymo tvarką nustato Susisiekimo ministerija.

19 straipsnis. Emisijos į atmosferą

Emisijų į atmosferą taisyklės tvirtina AAM.

20 straipsnis. Apsauga nuo nepageidaujamų organizmų

Aplinkos apsaugos ir Sveikatos apsaugos ministerijos nustato priemones ir procedūras, ribojančias jūros rajono taršą nepageidaujamais vandens ir patogeniniais organizmais, išmetamais su laivų balastiniu vandeniu ir nuosėdomis.

21 straipsnis. Specialūs aplinkosaugos reikalavimai

AAM gali nustatyti specialius eksploatacinių galimybių nepabloginančius aplinkosaugos reikalavimus Lietuvos Respublikos kariniams ir kitiems laivams, kurie yra valstybės nuosavybė ir naudojami tuo metu tik valstybės nekomerciniams tikslams.

22 straipsnis. Atliekų tvarkymas

Atliekų vežimo, jų saugojimo, nukenksminimo ir kitas tvarkymo procedūras Lietuvos Respublikoje nustato Aplinkos apsaugos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.

PENKTASIS SKIRSNIS PRIĖMIMO ĮRENGINIAI

23 straipsnis. Kenksmingų medžiagų priėmimas iš laivų

Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijos, naftos ir kitų kenksmingų medžiagų terminalai, laivų remonto įmonės bei kiti uostų objektai privalo turėti atitinkamus įrenginius arba kitaip užtikrinti, kad nedelsiant ir be apribojimo iš laivų būtų priimti, saugomi ir apdorojami naftos, kitų skystų ir kietų kenksmingų medžiagų likučiai, tarp jų nuotekos ir šiukšlės.

24 straipsnis. Priėmimo įrenginių standartai

Naftos, nuotekų priėmimo įrenginių bei laivų vamzdinių jungčių standartai turi atitikti MARPOL 73/78 reikalavimus.

25 straipsnis. Kenksmingų medžiagų likučių tvarkymo priemonės ir reikalavimai

Susisiekimo ministerija kartu su AAM, bendradarbiaudamos su Helsinkio konvencijos šalimis, tarptautinėmis organizacijomis, įgyvendina reikiamas priemones ir reikalavimus (kontrolė ir pranešimai, atskiro mokesčio už teršalų priėmimą netaikymas, apskaita, taisyklės, žurnalai ir kt.), užtikrinančius, kad laivai atiduotų visus vežamų ir eksploatacijos metu susidarančių kenksmingų medžiagų likučius į priėmimo įrenginius uostuose ir būtų išvengta neteisėto jų išmetimo į jūrą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŠALINIMAS IR DEGINIMAS

26 straipsnis. Atliekų šalinimas ir deginimas Baltijos jūros rajone ir atvirojoje jūroje

Baltijos jūros rajone ir atvirojoje jūroje atliekas ir kitas medžiagas šalinti ir deginti draudžiama:

- 1) Lietuvos Respublikos laivams, lėktuvams ir įrenginiams;
- 2) laivams, lėktuvams ir įrenginiams, kurie yra pakraunami Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos išskirtinėje ekonominėje zonoje.

27 straipsnis. Atliekų šalinimas ir deginimas jūros rajone

1. Jūros rajone atliekas ir kitas medžiagas šalinti ir deginti draudžiama.
2. Visiems laivams, neatsižvelgiant į tai, kam jie priklauso, vidaus ir teritoriniuose vandenyse draudžiama deginti laivuose susidarančias atliekas ir kitų kenksmingų medžiagų likučius.

28 straipsnis. Grunto šalinimas

26 ir 27 straipsniuose nustatyti draudimai netaikomi iškastam gruntui šalinti su sąlyga, kad vidaus ir teritoriniuose vandenyse gruntas šalinamas tik gavus AAM leidimą, o išskirtinėje ekonominėje zonoje – dar ir po konsultacijų su Helsinkio komisija.

29 straipsnis. Grunto šalinimo taisyklės

AAM nustato leidimų šalinti iškastą gruntą išdavimo taisykles.

SEPTINTASIS SKIRSNIS TERŠIMO INCIDENTŲ LIKVIDAVIMAS

30 straipsnis. Teršimo incidentų likvidavimas jūros rajone

Už teršimo nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis incidentų jūros rajone likvidavimą atsako Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

31 straipsnis. Teršimo incidentų likvidavimas pakrantėse

Nafta ar kitomis kenksmingomis medžiagomis užterštų Kuršių marių ir Baltijos jūros pakrančių valymą ir atkūrimą organizuoja savivaldybės.

32 straipsnis. Teršimo incidentų likvidavimo lokaliniai planai

Įrenginiai, laivai, naftos ir cheminių medžiagų terminalai, kiti potencialūs teršimo šaltiniai ir savivaldybės privalo turėti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija suderintus teršimo incidentų likvidavimo lokalinius planus, kurie turi būti suderinti ir su nacionaliniu teršimų likvidavimo planu, parengtu pagal šio įstatymo 33 straipsnį.

33 straipsnis. Nacionalinis teršimo incidentų likvidavimo planas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, bendradarbiaudama su Helsinkio konvencijos valstybėmis, privalo parengti ir turėti AAM suderintą nacionalinį teršimo incidentų likvidavimo planą ir bendrą teršimų likvidavimo schemą, taip pat vadovauti, organizuoti bei koordinuoti daugiašales ar nacionalines priemones, kurios įgyvendinamos įvykus dideliems teršimo incidentams.

34 straipsnis. Teršimo incidentų likvidavimo planų parengimo nuorodos

AAM parengia nuorodas teršimo incidentų likvidavimo planams parengti arba jiems pakoreguoti bei nustato jų parengimo ar tikslinimo terminus.

35 straipsnis. Pasirengimas likviduoti teršimo incidentus

Institucijos ir objektai, išvardyti šio įstatymo 30–33 straipsniuose, privalo būti nuolat pasirengę reaguoti į teršimų incidentus. Šis pasirengimas – tai apsirūpinimas plane numatytais įrenginiais, laivais, kvalifikuota darbo jėga ir kita.

36 straipsnis. Prevencinės priemonės

Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijos, laivų savininkai ar valdytojai, laivų kapitonai privalo įgyvendinti būtinas priemones avarijoms išvengti arba sumažinti jų tikimybę iki minimumo, didinti laivybos saugumą bei tobulinti jūros transporto eismą.

37 straipsnis. Ypatingos priemonės

Jeigu jūros rajone ar už jos ribų įvykusi avarija ar teršimo incidentas kelia rimtą ir neišvengiamą grėsmę žmonėms, pakrantei ir su tuo susijusiems interesams, gali būti imamasi ypatingų priemonių (laivas pašalinamas, sudeginamas, paskandinamas ir kt.), jeigu tai vienintelė išeitis pavojui išvengti, sumažinti ar likviduoti. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, prieš taikydama ypatingas priemones, privalo, išskyrus labai skubius atvejus, konsultuotis su suinteresuotomis kaimyninėmis valstybėmis, ypač su valstybe, su kurios vėliava plaukia incidentą patyręs laivas.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS PRANEŠIMAI

38 straipsnis. Privalomi pranešimai apie neteisėtus išmetimus

Laivų savininkai ar valdytojai, kapitonai ar kiti pareigūnai, atsakingi už laivus, plaukiančius su Lietuvos valstybės vėliava, privalo tuojau pat pranešti artimiausios pakrantės valstybei ir

Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijoms apie visus įvykius, susijusius su kenksmingų medžiagų išmetimais ar galimais išmetimais, jeigu jie pažeidžia šio įstatymo ketvirtojo ir šeštojo skirsnių nuostatas, apie kitus teršimo incidentus, įskaitant ir atvejus, nurodytus 69 straipsnyje, taip pat apie kiekvieną susidūrimą ar užplaukimą ant seklumos.

39 straipsnis. Privalomi pranešimai apie pastebėtus išmetimus

38 straipsnyje minėti asmenys ir lėktuvų pilotai privalo tuojau pat pranešti artimiausios pakrantės ir Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijoms apie visus jūroje pastebėtus naftos ar kitų kenksmingų medžiagų išmetimus.

40 straipsnis. 38 ir 39 straipsnių taikymas užsienio laivams

38 ir 39 straipsnių sąlygos turi būti taikomos jūros rajone esantiems užsienio laivams.

41 straipsnis. Privalomi pranešimai apie neteisėtą šalinimą ir deginimą

Laivų valdytojai, kapitonai ar kiti už laivus atsakingi pareigūnai, lėktuvų pilotai, įrenginių valdytojai privalo tuojau pat pranešti Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijoms apie kiekvieną neteisėtą šalinimą ir deginimą jūros rajone.

42 straipsnis. Privalomi pranešimai Vyriausybės institucijoms

Lietuvos Respublikos jūros uostų administracijos ar kiti pareigūnai, turintys uostų administracijos įgaliojimus, naftą ar kitas kenksmingas medžiagas kraunančių įrenginių operatoriai ir kiti uostų objektų darbuotojai privalo nedelsdami pranešti AAM ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai apie visus 38-41 straipsniuose nurodytus įvykius.

43 straipsnis. Pranešimų taisyklės

38–42 straipsnių nuostatos įgyvendinamos pagal AAM, Susisiekimui ministerijos ir Vyriausybės įgaliotos institucijos parengtas bei patvirtintas taisykles ir pranešimų schemą.

44 straipsnis. Informacija apie kraunamas ir vežamas medžiagas

Jeigu AAM reikalauja, prekybos agentai, importuotojai, eksportuotojai, krovinio gavėjai, siuntėjai, jūros uostų administracijos turi pateikti informaciją apie Lietuvos jūros uostuose pakraunamų, iškraunamų medžiagų sudėtį ir kiekį, kenksmingas medžiagas vežančius laivus dar prieš jų atvykimą.

**DEVINTASIS SKIRSNIS
KITOS VEIKLOS VALDYMAS JŪROS RAJONE**

45 straipsnis. Veiklos jūros rajone reglamentavimas

Gamtos išteklių apsaugą ir naudojimą bei kitą veiklą jūros rajone nustato šis įstatymas, Aplinkos apsaugos, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymai bei kiti įstatymai ir teisės aktai.

46 straipsnis. Žvejojimo reguliavimas

1. AAM, reguliuodama žvejojimą jūros rajone, gali: nustatyti galimų gaudyti žuvų rūšis, amžių ir dydį, jų sugavimo limitus, žvejojimo sezonus ir rajonus, laivų, žvejojimo įrankių tipą, dydį ir kiekį, išduoti leidimus žuvų bei kitų vandens gyvūnų ir augalų ištekliams naudoti, gauti žvejojimo ir laimikio sunaudojimo statistinius duomenis bei nustatyti kitas sąlygas, kad būtų užtikrintas optimalus sugaunamų žuvų kiekis bei gaudomų žuvų populiacijų atkūrimas ir gausinimas.

2. Šie apribojimai ir sąlygos turi neprieštarauti tarptautiniams Lietuvos Respublikos susitarimams dėl žvejojimo Kuršių mariose ir Baltijos jūroje.

47 straipsnis. Žvejyba užsienio valstybių jūrų rajonuose ar atvirojoje jūroje

Žvejybą užsienio valstybių jūrų rajonuose ar atvirojoje jūroje reguliuoja tarptautinės sutartys.

48 straipsnis. Kitos veiklos reguliavimas

Hidrotechnikos statinių, žuvų fermų, uostų statyba, rekonstrukcija, taip pat kasimo, gręžimo, sprogdinimo darbai, seisminiai tyrimai, karinės pratybos ir kita planuojama veikla, galinti turėti neigiamo poveikio jūros rajono aplinkai, atliekama tik Aplinkos apsaugos, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, t.y. gavus teigiamą AAM sprendimą.

49 straipsnis. Informavimas apie planuojamą veiklą

Jeigu jūros rajone planuojama veikla gali turėti didelės neigiamos įtakos Baltijos jūros aplinkai, apie tai AAM informuoja Helsinkio komisiją ir kaimynines valstybes, kurioms tokia veikla gali turėti įtakos.

50 straipsnis. Jūros rajono tyrimai

AAM koordinuoja Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų mokslinius tyrimus, susijusius su jūros rajono gamtos ištekliais, jų naudojimu ir aplinkos apsauga, bei per Užsienio reikalų ministeriją pagal Jūrų teisės konvencijos nuostatas nustato sąlygas ir išduoda leidimus užsienio šalių fiziniams ir juridiniams asmenims arba Lietuvos ir užsienio šalių asmenims atlikti jūros rajone bendrus tyrimus. Jeigu tyrimai susiję su Helsinkio komisijos vykdoma Baltijos jūros monitoringo programa išskirtinėje ekonominėje zonoje, leidimų užsienio asmenims arba Lietuvos ir užsienio asmenims atlikti bendrus tyrimus gauti nereikia.

51 straipsnis. Apleistų arba nuskendusiu objektų tvarkymas

Laivų, įrenginių, krovinių valdytojai arba savininkai, jų įgalioti asmenys privalo garantuoti, kad apleisti, nebenaudojami, atsitiktinai sudužę ar nuskendę laivai, įrenginiai bei pamesti kroviniai, kurie kelia grėsmę jūros aplinkai ar laivybos saugumui, būtų visiškai pašalinti iš jūros rajono ir atgabenti į krantą, o nenaudojami gręžiniai būtų likviduoti.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS JŪROS RAJONO PAKRANTĖS APSAUGA

52 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimas

Jūros rajono pakrantės vertingiems arba būdingiems kompleksams bei rūšims, paukščių migracijos, žiemojimo, rinkimosi, žuvų neršto vietoms išsaugoti Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka gali būti steigiamos saugomos teritorijos.

53 straipsnis. Apsaugos juostų ir zonų nustatymas

Kad būtų išsaugota jūros rajono pakrantės aplinka, nustatoma apsaugos juosta ir zona. Apsaugos zona gali būti nustatoma ir pakrantės vandens akvatorijai.

54 straipsnis. Apsaugos juostų ir zonų naudojimo režimas

Jūros rajono pakrantės apsaugos juostos ir zonos naudojimo ir apsaugos režimą nustato įstatymas „Dėl statybų Lietuvos Respublikos pajūrio juostoje ir Kuršių nerijoje“, kiti teisės aktai, pirmiausia atsižvelgiant į pakrantės gamtines ir rekreacines vertybes.

55 straipsnis. Įrenginių apsaugos juostos ir zonos

Gali būti formuojamos įrenginių, esančių jūros rajone ar jos pakrantėje, apsaugos juostos ir zonos, kurių režimą nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

56 straipsnis. Jūros kranto zonos tvarkymo reglamentavimas

Jūros kranto zonos (paplūdimio, kopagūbrio, kranto, povandeninio šlaito) tvarkymą reglamentuoja Krantų apsaugos ir naudojimo nuostatai, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

57 straipsnis. Pakrantės juostų ir zonų žymėjimas

Jūros rajono pakrantės apsaugos juostų ir zonų ribos pažymimos bei jų naudojimo ir apsaugos, kranto tvarkymo priemonės nustatomos visų lygių ir visų rūšių teritorijų planavimo dokumentuose, patvirtintuose Teritorinio planavimo įstatymo nustatyta tvarka.

58 straipsnis. Kitos veiklos pakrantėje reglamentavimas

Šiame įstatymo skirsnyje neapartą ūkinę veiklą jūros pakrantės rajone reglamentuoja Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, kiti teisės aktai.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS JŪROS APLINKOS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS

59 straipsnis. Jūros rajono aplinkos būklės įvertinimas

Jūros rajono aplinkos būklei įvertinti AAM privalo:

- 1) sukurti ir įgyvendinti nacionalinę jūros monitoringo programą;
- 2) įgyvendindama nacionalinę ir Baltijos jūros tarptautinę monitoringo programą, bendradarbiauti su Helsinkio konvencijos šalimis, kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis;
- 3) pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Helsinkio komisijai ir kitoms kompetentingoms tarptautinėms organizacijoms duomenis ir metinį pranešimą apie jūros rajono būklę;
- 4) vykdyti patvirtintus tarptautinius nurodymus monitoringo duomenų kokybei užtikrinti ir dalyvauti atliekant tarptautinius kalibravimus;
- 5) skatinti tyrimus, kurie būtini jūros rajono aplinkos būklei įvertinti, žinioms apie jūros aplinką plėsti ir moksliniam supratimui formuoti;
- 6) atsižvelgti į mokslo pažangą, kuri gali būti naudinga jūros būklei įvertinti remiantis individualių tyrinėtojų ir tyrimo institucijų laimėjimais ir nacionalinių bei tarptautinių programų rezultatais;
- 7) įvertinti kenksmingų medžiagų pobūdį ir kiekį, kuris patenka į jūros rajoną iš sausumos šaltinių, įskaitant taršą iš atmosferos ir iškasto grunto šalinimą, sukurti ankstyvojo įspėjimo apie kritinę jūros aplinkos būklę sistemą;
- 8) prieš išduodama leidimus, įvertinti planuojamos veiklos poveikį aplinkai ir kontroliuoti leistos veiklos poveikį;
- 9) tirti ekologines ir ekonomines didelių avarinių naftos ir kitų kenksmingų medžiagų išmetimų pasekmes;
- 10) atsižvelgdama į vandens, priekrančių ir pakrančių ekosistemų dinaminis procesus, tobulinti monitoringo programą ir plėtoti tobulesnę, kompleksinę stebėjimo sistemą.

60 straipsnis. Jūros monitoringo programos vykdymas

Jūros monitoringo programą gali vykdyti tik atestuotos laboratorijos. Laboratorių atestavimo tvarką tvirtina AAM.

DVYLIKTAJIS SKIRSNIS

TARPŽINYBINĖ KONSULTACINĖ JŪROS APLINKOS APSAUGOS TARYBA

61 straipsnis. Tarpžinybinės konsultacinės jūros aplinkos apsaugos tarybos sudarymas
Jūros aplinkos ir pakrantės naudojimo ir apsaugos klausimams spręsti prie AAM sudaroma tarpžinybinė konsultacinė jūros aplinkos apsaugos taryba.

62 straipsnis. Tarpžinybinės konsultacinės jūros aplinkos apsaugos tarybos funkcijos
Tarpžinybinės konsultacinės jūros aplinkos apsaugos tarybos svarbiausios funkcijos yra rengti ir analizuoti su jūros ir pakrančių aplinkos apsauga bei gamtos išteklių naudojimu susijusią medžiagą, kurią reikia aptarti tarptautinėse komisijose ir kitose pagal jūros aplinkos apsaugos susitarimus įkurtose organizacijose, taip pat teikti rekomendacijas.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS

KONTROLĖ IR ATSAKOMYBĖ

63 straipsnis. Įstatymo vykdymo kontrolė
AAM įgalioti pareigūnai privalo kontroliuoti, kaip vykdomas šis įstatymas bei pagal šį įstatymą parengti normatyviniai dokumentai.

64 straipsnis. Kontroliuojančių pareigūnų teisės
Jei laivas neteisėtai išmetė kenksmingas medžiagas ar gali jas išmesti bei kitaip pažeidė šį įstatymą ir pagal jį parengtus normatyvinius dokumentus, AAM įgalioti pareigūnai turi teisę:

1) pareikalauti iš to laivo papildomos informacijos, apžiūrėti jį, pradėti tyrimą, jeigu reikia, sulaikyti laivą remdamiesi nacionalinėmis tokios kontrolės procedūromis, išbandyti kiekvieną įrengimą, kuris yra laive, tirti oficialius dokumentus, gauti kopijas ir reikalauti, kad kapitonas jas patvirtintų, imti bandinius ir atlikti kitas pareigas, kad patikrintų, ar laivas atitinka šio įstatymo ar pagal šį įstatymą parengtų teisės aktų nuostatas;

2) įsakyti laivui neplaukti ar imtis kitos veiklos, įsakyti, kad būtų plaukiama bei kita veikla būtų atliekama tik laikantis specialiai nustatytų sąlygų, taip pat įsakyti apriboti arba likviduoti užteršimą.

65 straipsnis. 64 straipsnio nuostatų taikymas užsienio laivams
64 straipsnio nuostatos gali būti taikomos plaukiantiems per jūros rajoną užsienio laivams, jeigu pagrįstai įtariama, kad yra pažeistos šio įstatymo nuostatos, taip pat jeigu užsienio valstybės prašo.

66 straipsnis. Pažeidėjų sulaikymas
Jeigu pagal pažeidimo pobūdį ieškinys arba administracinė bauda negali būti paskirta vietoje arba jeigu pažeidėjas, kuriam bauda paskirta vietoje, atsisako pateikti baudos sumokėjimo ir teršimu padarytos žalos atlyginimo garantiją, AAM įgalioti pareigūnai turi teisę sulaikyti pažeidėjus ir jų laivus pristatyti į uostą.

67 straipsnis. Sulaikytų pažeidėjų paleidimo sąlygos
1. Iš laivo valdytojo ar draudimo kompanijos gavus žalos atlyginimo bei piniginės baudos sumokėjimo garantiją, sulaikytas laivas ir jo ekipažas nedelsiant paleidžiamas.

2. Areštuojant arba sulaikant užsienio laivą, apie incidentą AAM per Užsienio reikalų ministeriją praneša valstybei, su kurios vėliava plaukia laivas pažeidėjas, taip pat informuoja apie taikytas priemones ir bausmes.

68 straipsnis. Sankcijų taikymas

1. Asmenys, pažeidę šį įstatymą bei pagal jį išleistus normatyvinius dokumentus, atsako pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų, Civilinį ir Baudžiamąjį kodeksus bei kitus teisės aktus.

2. AAM parengia šio įstatymo pažeidėjų identifikavimo, pažeidimų tyrimo metodologiją bei piniginių baudų skyrimo rekomendacijas.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS ĮSTATYMO TAIKYMO YPATUMAI

69 straipsnis. Ketvirtojo ir šeštojo skirsnių taikymo išlygos

Šio įstatymo ketvirtojo ir šeštojo skirsnių nuostatos netaikomos, kai kenksmingų medžiagų išmetimo ar šalinimo tikslas yra žmonių gyvybės gelbėjimas ar laivų, įrenginių saugumo užtikrinimas.

70 straipsnis. Leidimų keitimo ar panaikinimo sąlygos

Leidimai, kurie išduodami pagal šį įstatymą ar pagal normatyvinius dokumentus, išleistus remiantis šiuo įstatymu, gali būti keičiami ar panaikinami, jeigu tai daryti verčia jūros aplinkos apsaugos motyvai.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS